

SEPTIMIU IOAN PUȚ COSMIN FLAVIUS COSTAȘ

DREPTUL SPORTULUI

Editura
Hamangiu
2021

CUPRINS

Capitolul I. Introducere istorică privitoare la organizarea mișcării sportive și apariția dreptului sportului. Izvoarele dreptului sportului	1
<i>Secțiunea I. Despre drept și sport</i>	1
1.1. Introducere	1
<i>Secțiunea a II-a. Sport și olimpism</i>	9
1.2. Izvoarele dreptului sportului	9
1.2.1. Apariția sporturilor moderne	10
1.2.2. Exportul modelului englez	14
1.2.3. Crearea mișcării olimpice	16
1.3. Organizarea mișcării sportive	19
1.4. Caracteristicile mișcării sportive	21
1.4.1. O mișcare de tip asociativ	21
1.4.2. O mișcare unitară	23
1.5. Distincția între organizatori și participanți	25
Capitolul II. Cadrul juridic al sportului (I):	
Instituțiile internaționale	27
2.1. Instituțiile internaționale publice	27
2.1.1. Organizația Națiunilor Unite	28
2.1.2. Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO)	33
2.1.3. Confederația Elvețiană	36
2.2. Instituțiile internaționale private	39
2.2.1. Mișcarea olimpică internațională	39
2.2.2. Mișcarea federală internațională	46
2.3. Agenția Mondială Anti-Doping	52
Capitolul III. Cadrul juridic al sportului (II):	
Instituțiile naționale	55
3.1. Introducere	55
3.2. Ministerul Tineretului și Sportului	56

3.3. Alte instituții publice implicate _____	59
3.4. Structurile sportive recunoscute în România _____	61
3.5. O dorință de permanentizare a asistenței medicale specializate în sport _____	65
3.6. Comisia Națională de Acțiune împotriva Violenței în Sport _____	66
3.7. Agenția Națională Anti-Doping _____	67
3.8. Jandarmeria Română _____	70
3.9. Comisia Națională de Disciplină Sportivă _____	70
3.10. Autoritățile publice locale _____	71
Capitolul IV. Legile sportului _____	73
<i>Secțiunea I. Norme și principii incidente în materie sportivă _____</i>	
4.1. Introducere _____	73
4.2. Normele de origine privată _____	74
4.2.1. Contractele _____	74
4.2.2. Regulamentele _____	77
4.2.3. Simplele practici în materie sportivă _____	81
4.3. Normele statale sau supra-statale _____	82
4.3.1. Dreptul național _____	82
4.3.2. Dreptul Uniunii Europene _____	85
4.3.3. Dreptul european al drepturilor omului _____	86
4.3.4. Dreptul mondial _____	88
4.4. Principiile generale ale dreptului sportului _____	88
<i>Secțiunea a II-a. Soluționarea conflictului de norme incidente în materie sportivă _____</i>	
4.5. Autonomia relativă a regulilor federative și a dreptului sportului _____	90
4.6. Relația dintre dreptul sportului și dreptul comun _____	95
4.7. Raportul dintre dreptul european și normele sportive _____	97

Capitolul V. Jurisdicțiile sportive și jurisdicțiile civile (I).

Jurisdicțiile naționale	101
5.1. Introducere	101
5.2. Sistemul specific al justiției federale	103
5.2.1. Contenciosul disciplinar	103
5.2.2. Contenciosul nondisciplinar	104
5.3. Funcționarea justiției interne	105
5.3.1. Structurarea progresivă a justiției interne	105
5.3.2. Persoanele aflate sub incidența justiției federale. Sancțiuni	105
5.3.3. Principiul contradictorialității	107
5.3.4. Principiul epuizării căilor de recurs interne	109
5.3.5. Fiabilitatea justiției federale	111
5.4. Soluționarea litigiilor sportive în România	112
5.4.1. Introducere	112
5.4.2. Semnificația principiului dreptului la un proces echitabil	116
5.4.3. Competența limitată a organelor de jurisdicție: excluderea litigiilor tehnice	119
5.5. Procedura jurisdicțională internă	120

Capitolul VI. Jurisdicțiile sportive și jurisdicțiile civile (II).

Jurisdicțiile internaționale	129
<i>Secțiunea I. Soluționarea litigiilor în cadrul arbitrajul internațional. Modelul Tribunalului de Arbitraj Sportiv</i>	
6.1. Introducere	129
6.2. Tribunalul de Arbitraj Sportiv	133
6.3. Soluționarea litigiilor de către Tribunalul de Arbitraj Sportiv	137
6.3.1. Litigiile susceptibile de a fi supuse arbitrajului Tribunalului	137
6.3.2. Procedurile de arbitraj în fața Tribunalului de Arbitraj Sportiv	139
6.3.2.1. Procedura ordinară	141

6.3.2.2. Procedura apelului _____	141
6.3.2.3. Procedura ad-hoc _____	145
6.3.3. Efectele hotărârilor pronunțate de completele Tribunalului de Arbitraj Sportiv _____	147
6.4. Arbitrajul sportiv internațional instrumentat de Tribunalului de Arbitraj Sportiv – modalitatea comună de soluționare a litigiilor sportive _____	148
<i>Secțiunea a II-a. Soluționarea litigiilor sportive internaționale de alte instituții de arbitraj _____</i>	<i>149</i>
6.5. Tribunalul Arbitral pentru Baschet _____	149
6.6. Tribunalul Arbitral al Federației Internaționale de Volei _____	151
Capitolul VII. Sportul și dreptul european _____	153
7.1. Acțiunile complementare ale Consiliului Europei și Uniunii Europene în domeniul sportului _____	153
7.1.1. Introducere _____	153
7.1.2. Cadrul european al luptei împotriva dopingului _____	155
7.1.3. Cadrul european al luptei contra violenței în sport _____	158
7.1.4. Sportul și drepturile omului _____	160
7.2. Dreptul Uniunii Europene și sportul _____	163
7.2.1. Considerații introductive _____	163
7.2.2. Libera circulație a persoanelor _____	166
7.2.3. Libera circulație a salariaților _____	170
7.2.4. Libertatea de stabilire _____	174
7.2.5. Libera circulație a serviciilor _____	175
7.2.6. Libera circulație a mărfurilor _____	183
7.2.7. Libera circulație a capitalurilor _____	186
7.2.8. Sportul și concurența _____	187
Capitolul VIII. Lupta anti-doping în sport _____	199
8.1. Fenomenul dopingului în sport _____	199
8.1.1. Scurt istoric. Stadiul actual al problemei _____	199

8.1.2. Ce este dopingul? _____	206
8.2. Lupta anti-doping la nivel mondial _____	209
8.2.1. Repere istorice _____	209
8.2.2. Agenția Mondială Anti-Doping _____	212
8.2.3. Scurtă prezentare a substanțelor și procedurilor interzise conform Codului Mondial Anti-Doping _____	217
8.2.3.1. Substanțe și metode interzise permanent _____	218
8.2.3.2. Substanțe și metode interzise în competiție _____	225
8.2.3.3. Substanțe interzise în anumite sporturi ____	227
8.2.4. Probleme actuale în lupta internațională anti-doping _____	228
8.3. Lupta anti-doping la nivel național _____	236
Capitolul IX. Răspunderea juridică în materie sportivă _____	251
9.1. Introducere _____	251
9.2. Răspunderea civilă _____	252
9.2.1 Sportivul este victima unei acțiuni prejudiciabile săvârșite de un alt sportiv _____	255
9.2.2. Sportivul este victima unei acțiuni prejudiciabile săvârșite de organizator _____	259
9.2.3. Arbitrul sau spectatorul este victima unei acțiuni prejudiciabile _____	260
9.3. Răspunderea penală _____	261
9.3.1. Infrațiuni de violență săvârșite de participanții la viața sportivă _____	264
9.3.1.1. Represiunea penală și specificul activității sportive _____	264
9.3.1.2. Fundamentul impunității – cauze justificative _____	266
9.3.1.3. Subsidiaritatea dreptului penal în sport _____	276

9.3.2. Infracțiuni de drept comun și infracțiuni specific săvârșite de participanții în competițiile sportive _____	278
9.3.2.1. Infracțiuni de drept comun săvârșite de participanții în competițiile sportive ____	278
9.3.2.2. Infracțiuni specifice dreptului sportului _____	283
9.4. Răspunderea disciplinară _____	289
9.4.1. Situații de angajare a răspunderii disciplinare __	289
9.4.2. Răspunderea disciplinară a cluburilor pentru faptele suporterilor lor _____	291
Capitolul X. Finanțarea sportului _____	295
10.1. Introducere _____	295
10.2. Finanțarea publică a sportului _____	300
10.2.1. Colectarea directă a unor resurse _____	300
10.2.1.1. Resurse obținute prin intermediul pariurilor și jocuri de noroc _____	300
10.2.1.2. Resurse obținute prin intermediul unor impozite, taxe și contribuții _____	303
10.2.2. Finanțarea prin intermediul alocațiilor bugetare _____	305
10.2.3. Aspecte particulare privind finanțarea publică a sportului în România _____	309
10.2.3.1. Finanțarea publică a activității sportive în România _____	309
10.2.3.2. Reforma sistemului de finanțare publică din anul 2017 _____	312
10.3. Finanțarea privată a sportului _____	323
10.3.1. Venituri din jocuri, pariuri și loterii _____	323
10.3.2. Venituri din exploatarea dreptului de proprietate asupra manifestărilor și competițiilor sportive _____	324
10.3.3. Venituri din drepturi de proprietate intelectuală _____	328

10.3.4. Venituri din emisiunea și valorificarea valorilor mobiliare _____	329
10.3.5. Venituri din sponsorizări _____	330
10.3.6. Venituri din transferul sportivilor profesioniști _____	331
10.3.7. Surse private de finanțare pentru sportul din România _____	332
10.3.8. Scurte considerații privind problematica fair-play-ului financiar _____	334
Capitolul XI. Aspecte fiscale relevante pentru dreptul sportului _____	337
11.1. Incursiune în fiscalitatea sportului în România _____	337
11.1.1. Impozitarea veniturilor realizate de sportivi _____	337
11.1.2. Taxa pe valoarea adăugată _____	342
11.1.3. Regimul fiscal al beneficiilor și bunurilor entităților sportive _____	349
11.1.4. Regimul fiscal al domeniului pariurilor și jocurilor de noroc _____	352
11.1.4.1. Impozitarea veniturilor persoanelor fizice care participă la pariuri și jocuri de noroc _____	352
11.1.4.2. Regimul fiscal al operatorilor economici din domeniul pariurilor și jocurilor de noroc _____	360
11.2. Impozitarea sportivilor în context internațional _____	363
Capitolul XII. Drept, sport și media _____	369
12.1. Introducere _____	369
12.2. Protecția accesului telespectatorilor la difuzarea marilor evenimente sportive _____	373

12.3. Exploatarea drepturilor audiovizuale ale manifestărilor sportive _____	379
12.3.1. Părțile implicate în exploatarea drepturilor audiovizuale _____	379
12.3.1.1. Vânzătorii drepturilor audiovizuale _____	382
12.3.1.2. Cumpărătorii drepturilor audiovizuale _____	384
Bibliografie _____	385